

Documents d'Anàlisi Geogràfica

54

Núm. 54, 2009, ISSN 0212-1573, <http://ddd.uab.cat/record/14>

Universitat Autònoma de Barcelona
Servei de Publicacions

Universitat
de Girona

DOCUMENTS D'ANÀLISI GEOGRÀFICA és una revista acadèmica adreçada als estudiosos i professionals que s'interroguen sobre les interaccions entre natura, societat, política, economia i cultura que es donen sobre l'espai a les diferents escales, i davant les quals la geografia hi aporta anàlisis o respostes. Té per objectiu la publicació de textos inèdits procedents de la recerca feta per investigadors d'arreu del món relacionats amb la ciència geogràfica i amb les disciplines afins i preveu, al mateix temps, la difusió de publicacions i d'esdeveniments científics que hi són vinculats. Editada conjuntament pel Departament de Geografia de la Universitat Autònoma de Barcelona i per la Secció de Geografia de la Universitat de Girona, DOCUMENTS D'ANÀLISI GEOGRÀFICA té una periodicitat semestral.

Les opinions expressades en articles, notes, informacions, ressenyes i treballs publicats a DOCUMENTS D'ANÀLISI GEOGRÀFICA són d'exclusiva responsabilitat dels seus autors.

Aquesta revista es regeix pel sistema de censors.

Base de dades en què DOCUMENTS D'ANÀLISI GEOGRÀFICA està referenciada

— Dialnet (Unirioja)	— IN-RECS (Índice de impacto de Revistas Españolas de Ciencias Sociales)
— Francis (núms. 3,5-6, 8-10, 14-20, 24-26, anys 1983-1995)	— Latindex
— Geographical Abstracts. Human Geography	— Scopus (Elsevier, acord octubre 2004)
— Geobase (Elsevier, acord juny 2004)	— RACO (Revistes Catalanes amb Accés Obert)
— GeoRef	— RESH (Revistas Españolas de Ciencias Sociales y Humanas)
— Índice Español de Ciencias Sociales y Humanidades (ISOC-CSIC)	

Editors

Mireia Baylina i Ferré (Universitat Autònoma de Barcelona),
Anna Ribas i Palom (Universitat de Girona),
David Saurí i Pujol (Universitat Autònoma de Barcelona)

Consell de redacció

Gemma Cànoves i Valiente (UAB),
Joan Carles Llordés i Coit (UAB),
Juan Antonio Módenes Cabrerizo (UAB),
Xavier Oliveras i González (UAB)
Xavier Pons i Fernández (UAB),
Maria Prats i Ferret (UAB),
Lluís Ribera i Masgrau (UdG)
Antonio Miguel Solana Solana (UAB)

Consell assessor

Lourdes Beneria (Cornell University), Maryse Clary (Université d'Aix-Marseille), Muriel Casals (Universitat Autònoma de Barcelona), Marcelo Escolar (Universidad de Buenos Aires), Maria Dolors García Ramon (Universitat Autònoma de Barcelona), Josefina Gómez Mendoza (Universidad Autónoma de Madrid), Francesco Indovina (Istituto Universitario di Architettura de Venezia), Enric Lluch (Universitat Autònoma de Barcelona), Joan Mateu (Universitat de València), Ricardo Méndez (CSIC), Janet Momsen (University of California Davis), Joan Nogué i Font (Universitat de Girona), Jorge Olcina (Universitat d'Alacant), Emma Pérez Chacón (Universidad de Las Palmas de Gran Canaria), Lluís Riudor (Universitat Pompeu Fabra), Erik Swyngedouw (University of Oxford), Antoni Francesc Tulla (Universitat Autònoma de Barcelona), Maria Villanueva (Universitat Autònoma de Barcelona), Perla Zusman (Universidad de Buenos Aires).

Redacció

Universitat Autònoma de Barcelona
Departament de Geografia
08193 Bellaterra (Barcelona). Spain
Tel. 93 581 15 27. Fax 93 581 20 01
revista.dag@uab.es

Subscripció i administració

Universitat Autònoma de Barcelona
Servei de Publicacions
08193 Bellaterra (Barcelona). Spain
Tel. 93 581 10 22. Fax 93 581 32 39
sp@uab.es

Intercanvi

Universitat Autònoma de Barcelona
Servei de Biblioteques
Secció d'Intercanvi de Publicacions
08193 Bellaterra (Barcelona). Spain
Tel. 93 581 11 93. Fax 93 581 32 19

Coberta

Loni Geest & Tone Høverstad

Composició

Bitorama S.C.P.

Edició i impressió

Universitat Autònoma de Barcelona
Servei de Publicacions
08193 Bellaterra (Barcelona). Spain
Tel. 93 581 15 96. Fax 93 581 32 39
sp@uab.es

ISSN 0212-1573

Dipòsit legal: B. 27.071-1982

Impress a Catalunya

Impress en paper ecològic

La reproducció total o parcial d'aquesta obra per qualsevol procediment, compresos la reprografia, el tractament informàtic i la distribució d'exemplars mitjançant lloguer, és rigorosament prohibida sense l'autorització escrita dels titulars del *copyright*, i estarà sotmesa a les sancions establertes a la llei. S'autoritza la reproducció del sumari i dels resums sempre que n'aparegui la procedència.

DADES CATALOGRÀFIQUES RECOMANADES PEL SERVEI DE BIBLIOTEQUES DE
LA UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA

Documents d'Anàlisi Geogràfica

Documents d'Anàlisi Geogràfica / Universitat Autònoma de Barcelona, Departament de Geografia ; dir.
M. Dolors Garcia Ramon. — Núm. 1 (1982)- . — Bellaterra [Barcelona] : Universitat Autònoma de
Barcelona. Servei de Publicacions, 1982- . — 23 cm

A partir del núm. 25 (1994) apareix també com a menció de responsabilitat: Universitat de Girona. Secció
de Geografia. — A partir del núm. 25 (1994) apareix com a coeditor: Universitat de Girona. — Fusió de:
Documents d'Anàlisi Urbana, Documents d'Anàlisi Territorial i Documents d'Anàlisi Metodològica en
Geografia

ISSN 0212-1573

I. Universitat Autònoma de Barcelona, Departament de Geografia

II. Universitat de Girona. Secció de Geografia

1. Geografia — Revistes

91(05)

NORMES PER A LA TRAMESA D'ORIGINALS

1. Els articles tramesos a la revista hauran de ser originals. Caldrà enviar-los electrònicament a: revista.dag@uab.es, sense identificar-ne l'autor o l'autora en el nom de l'arxiu, per assegurar l'anonimat quan s'envii als censors i a les censors. Quan no es disposi d'accés a correu electrònic, es pot fer arribar l'original i dues còpies en paper, així com el text en suport magnètic, per correu postal a: Documents d'Anàlisi Geogràfica. Departament de Geografia. Edifici B. 08193 Bellaterra (Cerdanyola del Vallès), Espanya.

Els articles s'han de mecanografiar en qualsevol dels processadors de text habituals (per a PC o per a Macintosh) a doble espai, font Times 12, en format de paper DIN A4 i amb una redacció clara i entenedora. Es deixarà prou marge a l'esquerra per poder-hi fer anotacions i amb numeració correlativa a l'angle superior dret. Els articles no podran superar les set mil paraules, inclosos el text, tot el material gràfic, les notes i la bibliografia. Als articles dirigits a la secció «Estats de la qüestió i documentació» no hi haurà més de quatre mil paraules. Les ressenyes no superaran les mil cinc-cents paraules. En un full separat del text de l'article, s'hi farà constar la informació següent: títol de l'article, nom complet i cognom o cognoms de l'autor o l'autora, professió, adreça postal professional i adreça electrònica, telèfon i/o fax. A l'inici de l'article, hi constarà un resum de 150 paraules en català, castellà, anglès i francès, i entre tres i cinc mots clau en les quatre llengües esmentades, que permetin classificar l'article i identificar-lo. La redacció de DAG donarà facilitats per completar el procés de traducció al català quan sigui necessari.

Excepcionalment, la revista acceptarà articles en anglès a criteri del Consell Editor.

2. Per a les **referències bibliogràfiques**, caldrà atènyer-se als aspectes següents:

Les al·lusions a autors en el text aniran normalment acompanyades d'una referència afegida a continuació entre parèntesis (cognom de l'autor, any de publicació i, eventualment, la pàgina); en el cas d'una citació textual, a continuació del text, s'hi afegirà aquesta referència entre parèntesis, que inclourà necessàriament la pàgina.

3. Al final de l'article, s'hi inclourà, per ordre alfabètic, una **bibliografia** amb les referències completes que permetin identificar els treballs. Per tant,

- a) quan es tracti d'un llibre:
Autor, cognom amb majúscula, nom sencer; any de publicació entre parèntesis; títol del llibre en cursiva; lloc d'edició; editorial.
- b) quan es tracti d'un article:
Autor, cognom amb majúscula, nom sencer; any de publicació entre parèntesis; títol de l'article entre cometes; títol de la revista en cursiva; volum i número; pàgines inicial i final.
- c) quan es tracti d'una pàgina web:
referència completa de la pàgina consultada i data de la consulta.

Convé d'evitar les notes o reduir-les al mínim, numerar-les i posar-les sempre a peu de pàgina. Per a les al·lusions i citacions, cal observar els mateixos criteris que a la resta del text.

4. Les **taules** —l'única denominació utilitzada per a tota mena de quadres, relacions estadístiques, etc.— aniran numerades en xifres aràbigues i estaran inserides en el text, on s'haurà de fer una referència explícita a aquestes.

5. Les **il·lustracions** també han d'estar referenciades en el text i han d'atendre les indicacions següents:

- a) Les fotografies han de ser enviades en format .jpg amb la mínima compressió. La mida mínima ha de ser de 10 x 15 cm i 300 ppp.

- b) Tots els gràfics han d'incloure el títol, la llegenda i la font.
- c) Tots els mapes han d'incloure el títol, la llegenda, la font, l'orientació i l'escala gràfica.

Totes les il·lustracions han de ser en blanc i negre. La publicació en color només s'admetrà excepcionalment i amb el cost afegit a càrrec de l'autor o de l'autora, prèvia presentació de pres-supost.

6. La Redacció es reserva el dret de retornar els articles que no compleixin aquestes normes o, si escau, d'adaptar-los-hi.

7. Aquesta revista es regeix per un sistema de censors i censors totalment anònim. En el cas que l'article sigui acceptat, però que els censors i les censors considerin oportú incloure-hi determinades modificacions, la Redacció les trametrà a l'autor o a l'autora perquè les prengui en consideració.

8. L'autor o l'autora adjuntarà una declaració signada on expressarà que l'article no ha estat publicat ni enviat a cap més revista i que es compromet a no fer-ho abans que DAG hagi pres una decisió sobre la publicació.

9. El Consell de Redacció de DOCUMENTS D'ANÀLISI GEOGRÀFICA ha acordat afegir-se a les recomanacions de la UNESCO referents a un ús no sexista del llenguatge, i demana als autors i a les autores que les tinguin en compte.

NORMAS PARA EL ENVÍO DE ORIGINALES

1. Los artículos presentados a la revista deberán ser originales. Se enviarán electrónicamente a: revista.dag@uab.es, sin identificar el autor o autora en el nombre del archivo a fin de asegurar el anonimato en el momento de enviarse el artículo a los censores y censoras. En el caso de no disponer de acceso al correo electrónico, se deberá enviar el original y dos copias en papel, así como el texto en soporte magnético, por correo postal a: Documents d'Anàlisi Geogràfica. Departament de Geografia. Edifici B. 08193 Bellaterra (Cerdanyola del Vallès), España.

Los artículos deberán mecanografiarse en cualquiera de los procesadores de texto habituales (para PC o Macintosh) a doble espacio, fuente Times 12, en formato de papel DIN A4 y con una redacción clara e inteligible. Se dejará margen suficiente a la izquierda para hacer anotaciones y con numeración correlativa en el ángulo superior derecho. Los artículos en ningún caso podrán superar las siete mil palabras, incluyendo el texto, todo el material gráfico, las notas y la bibliografía. Los artículos dirigidos a la sección "Estados de la cuestión y documentación" no superarán las cuatro mil palabras. Las revisiones no superarán las mil quinientas palabras. En una hoja separada del texto del artículo, constará la información siguiente: título del artículo, nombre completo y apellido del autor o autora, profesión, dirección postal y dirección electrónica, teléfono y/o fax. Al inicio del artículo constará un resumen de 150 palabras en catalán, castellano, inglés y francés, y entre tres y cinco palabras clave en las cuatro lenguas citadas, que permitan la clasificación e identificación del artículo. La redacción de DAG facilitará la traducción al catalán cuando sea necesario.

Excepcionalmente, la revista aceptará artículos en inglés a criterio del Consejo Editor.

2. En cuanto a las **referencias bibliográficas** habrá que atenderse a lo siguiente:

Las alusiones a autores en el texto irán acompañadas normalmente de una referencia explícita añadida a continuación entre paréntesis (nombre del autor, año de publicación y even-

tualmente la página); en el caso de una cita textual, a continuación del texto se añadirá esta referencia entre paréntesis, en la que constará necesariamente la página.

3. Al final del artículo se incluirá, por orden alfabético, una **bibliografía** con las referencias completas que permitan la identificación de los trabajos. Por tanto:

- a) cuando se trate de un libro:
Autor, apellido en mayúscula, nombre completo; año de publicación entre paréntesis; título del libro en cursiva; lugar de edición; editorial.
- b) cuando se trate de un artículo:
Autor, apellido en mayúscula, nombre completo; año de publicación entre paréntesis; título del artículo entre comillas; título de la revista en cursiva; volumen y número; páginas inicial y final.
- c) cuando se trate de una página web:
Referencia completa de la página consultada y fecha de la consulta.

Conviene evitar las notas a pie de página o reducirlas al mínimo, numerarlas y ponerlas siempre a pie de página. Para las alusiones y citas, ser observarán los mismos criterios que en el resto del texto.

4. Los **cuadros** –única denominación que se utilizará para todo tipo de de tablas y relaciones estadísticas– se numerarán en cifras arábigas, estarán inseridos en el texto y deberán ser referenciados explícitamente en el mismo.

5. Las **ilustraciones** también han de ser referenciadas en el texto y se ajustarán a las indicaciones siguientes:

- a) Las fotografías han de ser enviadas en formato .jpg con la mínima compresión. El tamaño mínimo será de 10 x 15 cm. y 300 ppp.
- b) Todos los gráficos han de incluir el título, la leyenda y la fuente.
- c) Todos los mapas han de incluir el título, la leyenda, la fuente, la orientación y la escala gráfica.

Todas las ilustraciones han de ser en blanco y negro. La publicación en color solo se aceptará excepcionalmente y con el coste añadido a cargo del autor o autora, previa presentación de presupuesto.

6. La redacción se reserva el derecho a devolver los artículos que no cumplan estas normas o, en su caso, de adaptarlos a éstas.

7. Esta revista se rige por un sistema de censores y censoras totalmente anónimo. En el caso que el artículo sea aceptado, pero los censores y censoras consideren imprescindible la inclusión de determinadas modificaciones, la Redacción lo remitirá al autor o autora para que las efectúe.

8. El autor o autora adjuntará una declaración firmada haciendo constar que el artículo no ha sido publicado ni se ha enviado a ninguna otra revista y que se compromete a no hacerlo antes que DAG haya tomado una decisión sobre la publicación.

9. El Consejo de Redacción de DOCUMENTS D'ANÀLISI GEOGRÀFICA ha decidido añadirse a las recomendaciones de la UNESCO referentes a un uso no sexista del lenguaje, por lo que pide a los autores y autoras que las tengan en cuenta.

INSTRUCTIONS AUX AUTEURS

1. Les articles remis à la rédaction doivent être des travaux originaux. Ils doivent être envoyés électroniquement à : revista.dag@uab.es , l'auteur ne doit pas être identifiable dans le nom de l'archive, à fin d'assurer l'anonymat au moment de l'envoyer aux lecteurs. Si on n'a pas d'accès à l'e-mail, l'article original et deux copies en papier, et une copie du texte en support magnétique (disquette ou CD) peuvent être envoyés par poste à: Documents d'Anàlisi Geogràfica. Departament de Geografia. Edifici B. 08193 Bellaterra (Cerdanyola del Vallès), Espagne.

Les articles doivent être dactylographiés en un logiciel de traitement des textes habituel (sur PC ou Macintosh) à double interligne, Times 12, sur format DIN A4 et avec une rédaction claire et intelligible. On laissera à gauche une marge suffisante qui permette faire des annotations et les pages seront numérotées corrélativement sur l'angle supérieur droit. Les articles ne peuvent pas dépasser les 7000 mots, y compris le texte, toute le matériel graphique, les cartes et la bibliographie. Les textes adressés à la section « États de la Question et Documentation » auront une longueur maximum de 4000 mots. Les comptes-rendus des livres ne peuvent pas dépasser les 1500 mots. En page séparée du texte de l'article, les informations suivantes doivent être consignées: titre de l'article, prénom et nom complet de l'auteur, profession et adresse postale professionnelle, et e-mail, téléphone ou fax. Au début de l'article doit figurer un résumé de 150 mots en catalan, espagnol, anglais et français, et entre trois et cinq mots-clés en les quatre langues citées, lesquelles doivent permettre la classification et identification de l'article. La rédaction de DAG facilitera la traduction au catalan si nécessaire.

De manière exceptionnelle la revue acceptera des articles en anglais selon critère des éditeurs.

2. En relation aux **références bibliographiques** il faudra suivre les identifications suivantes :

Les citations d'auteurs dans le texte doivent être accompagnés d'une référence entre parenthèses (nom de l'auteur, prénom complète, date de la publication et, éventuellement, pagination) ; les citations textuelles doivent être suivies d'une référence entre parenthèses comprenant nécessairement la pagination.

3. À la fin de l'article on ajoutera, dans l'ordre alphabétique, une **bibliographie** avec les références complètes permettant d'identifier les travaux cités dans le texte :

a) S'il s'agit d'un livre :

Auteur, nom en majuscules, prénom complet ; date de publication entre parenthèses ; titre de l'ouvrage en italiques ; ville de l'édition ; maison d'édition.

b) S'il s'agit d'un article :

Auteur, nom en majuscules, prénom complet ; titre de l'article entre guillemets ; titre de la revue en italiques ; volume, numéro, pagination.

c) S'il s'agit d'une page web :

Référence complète de la page consultée et date de consultation.

Il est souhaitable d'éviter les notes dans le bas de la page ou les réduire au maximum ; elles seront numérotées et mises toujours dans le bas de la page. Les allusions et citations doivent respecter les mêmes instructions mentionnées pour le texte.

4. Les **tableaux** (avec ce nom on comprend toute sorte de cadres, relations statistiques, etc.), numérotées en chiffres arabes et dans le texte, doivent faire l'objet de références explicites dans le texte.

5. Les **illustrations** doivent faire l'objet aussi de références explicites dans le texte et attendre les indications suivantes :

- a) Les **photographies** doivent être en format .jpg avec compression minimum. Le format minimum doit être de 10 x 15 cm et 300 ppp.
- b) Tous les **graphiques** doivent avoir le titre, la légende et la source.
- c) Toutes les **cartes** doivent avoir le titre, la légende, la source, l'orientation et l'échelle graphique.

Toutes les illustrations doivent être en blanc et noire. La publication en couleur seulement sera permise exceptionnellement et avec les frais à la charge de l'auteur, après présentation du budget.

6. La Rédaction s'adjuge le droit de renvoyer les articles ne respectant pas ces normes ou, le cas échéant, de les adapter à celles-ci.
7. Les manuscrits sont soumis anonymement à des lecteurs. Une fois l'article reçu, le Comité de Rédaction transmettra à l'auteur, le cas échéant, les commentaires des lecteurs afin qu'il puisse introduire les changements proposés.
8. L'auteur doit ajouter une déclaration qui justifie que l'article n'a été publié ni envoyé à aucune autre revue et qu'il s'engage à ne le faire pas avant que DAG prenne une décision sur la publication.
9. Le Comité de Rédaction de DOCUMENTS D'ANÀLISI GEOGRÀFICA a décidé de faire siennes les recommandations de l'UNESCO pour un usage non sexiste du langage, et demande aux auteurs de les prendre en considération.

INSTRUCTIONS FOR AUTHORS

1. Manuscripts submitted for publication must be original. They will be sent electronically to: revista.dag@uab.es, without identifying the name of the author(s) in the filename so anonymity is ensured when sending the article for review. If access to e-mail is not possible, three copies of the manuscript plus another copy in diskette or CD should be sent by postal mail to: Documents d'Anàlisi Geogràfica. Departament de Geografia. Edifici B. 08193 Bellaterra (Cerdanyola del Vallès), España. Manuscripts should be typed in any of the standard word processors (PC or Macintosh) double spaced, using Times 12 font, and in DIN A 4 paper. They must have a left margin wide enough (3-4 cm) for annotations. Pages should be numbered correlatively at the upper right margin. Maximum length for manuscripts is 7000 words, including main text, figures, notes and references. Manuscripts addressed to the Section "State of the Art and Documentation" will not exceed 4000 words, and book reviews should be limited to 1500 words.

A separate title page (first page of the manuscript) should include the following: Title of the manuscript, author(s) full name(s), professional status and professional address, together with telephone and fax numbers and electronic mail. On the second page (first page of the text) the title must be repeated and a 150-word abstract (In English and if possible in Spanish, Catalan, and French) added. 3-5 keywords must be supplied as well. The Editorial Board will help with the translation of the abstracts if needed.

Exceptionally and at the discretion of the Editorial Board, the journal will accept manuscripts written in English.

2. Regarding references, authors should take into account the following rules: Mention of other authors in the text should normally be followed by a citation in parenthesis (author's name, year of publication and, if relevant, page(s)). If a quotation is included, the ensuing citation must include the page number.

3. At the end of the paper, the author(s) must include a list of references in alphabetical order and expressed in the following manner:

a) For books:

Author's family name in capital letters, full name; year of publication between brackets; title of the book in italics, place of publication, and publisher.

b) For papers

Author's family name in capital letters, full name; year of publication between brackets; title of the article between quotation marks; journal title in italics, volume and number; pages.

c) For websites:

Full reference of the web page accessed and last date of accession.

Footnotes should be avoided. If needed, they must be numbered in Arabic and placed at the end of the corresponding page. If footnotes contain citations they should follow the rules stated above for citations.

4. All data, statistical material, etc, are referred to as **tables**. They should be numbered in Arabic, will be inserted in the text together with an explicit reference to them.

5. Illustrations must also be referenced in the text and will observe the following rules:

a) Photographs must be sent in .jpg format and with the minimum compression. Minimum size is 10 x 15 cm. and 300 ppp.

b) All figures must include title, legend and source.

c) All maps must include title, legend, source, graphic scale and orientation.

All illustrations must be in black and white. Colour illustrations will only be accepted exceptionally and charged to author(s) with a previous consultation.

6. The Editorial Board reserves the right to return the manuscripts not complying with these norms or to adapt manuscripts to the norms if needed.

7. Documents d'Anàlisi Geogràfica is a refereed journal. If the manuscript is accepted for publication but in the opinion of the reviewers modifications are needed, the Editorial Board will return the manuscript for revision.

8. Author(s) will submit a written letter stating that the manuscript has not been published elsewhere and that it will not be sent to another journal until the Editorial Board has reached a decision about publication

9. The Editorial Board of DOCUMENTS D'ANÀLISI GEOGRÀFICA has decided to adhere to the UNESCO recommendations regarding a non sexist and non racist use of the language. Therefore it asks author(s) to take those indications into account.

Documents d'Anàlisi Geogràfica

54

Sumari

Documents d'Anàlisi Geogràfica = Doc. Anàl. Geogr.

Núm. 54, p. 1-114, 2009, ISSN 0212-1573

<http://ddd.uab.cat/record/14>

Articles

- 11-32 **AZEVEDO DA SILVA, Clecio** (Universidade Federal de Santa Catarina. Departamento de Geociencias)
 La configuración de los circuitos «de proximidad» en el sistema alimentario: tendencias evolutivas. *Documents d'Anàlisi Geogràfica*, 2009, núm. 54, p. 11-32.

La organización espacial del sistema alimentario supone una división del trabajo y del capital entre lugares a lo largo de las cadenas productivas, cuyas conexiones se dan mediante los flujos (de capital, de mercancías, de información, de tecnología, etc.) necesarios para la producción y la circulación del excedente. Los «circuitos de proximidad» comprenderían aquellos flujos orientados hacia los mercados locales y regionales, cuyas características estarían vinculadas a una mayor cercanía con el origen natural de los alimentos y a una gran participación de pequeños agentes (economía familiar, artesanal, etc.). A pesar de estar presionados por una tendencia de alargamiento —impuesta al sistema alimentario por el desarrollo de las fuerzas productivas—, estos circuitos podrían incrementar la apropiación territorial de la renta gracias a la concentración espacial de funciones o a la explotación de la calidad superior de los productos de la tierra. Los beneficios dependerían de la renta diferencial lograda por los agentes locales o regionales.

Palabras clave: sistema alimentario, artificialización, circuitos de proximidad, cooperación espacial, apropiación territorial de la renta.

La configuration des circuits «de proximité» dans le système alimentaire: tendances évolutives

L'organisation spatiale du système alimentaire suppose une division du travail et du capital entre lieux le long des chaînes productives, connectées à travers des flux (de capitale, marchandises, information, technologie, etc.) nécessaires à la production et circulation de l'excédent. Les «circuitos de proximité» comprendraient ces flux orientés aucun les marchés locaux et régionaux, avec des caractéristiques en relation à une localisation plus proche de l'origine naturelle des aliments et à

une grande participation de petits acteurs (économie familiale, artisanale, etc.). Malgré la pression vers une tendance à l'allongement —imposée au système alimentaire par le développement des forces productives— ces circuits pourraient augmenter l'appropriation territoriale de la rente à conséquence de la concentration spatiale de fonctions ou à l'exploitation de la qualité supérieure des produits du terroir. Les bénéfices dépendraient de la rente différentielle obtenue par les acteurs locaux ou régionaux.

Mots clé: système alimentaire, artificialisation, circuits de proximité, coopération spatiale, appropriation territoriale de la rente.

The configuration of «proximity» circuits in food systems: evolutionary trends

The spatial organization of food systems would imply labour and capital divisions between places connected by flows (of capital, commodities, information, technology) vital to the production and circulation of surpluses throughout the productive chain. «Proximity circuits» encompass flows directed to local and regional markets closely linked with the origin of food in Nature and a strong presence of small agents (family, small economy etc.). Although under pressure to grow larger —imposed on food systems through the development of productive forces— these circuits could increment the territorial appropriation of income by: (1) a concentration of spatial functions or (2) the exploitation of the superior quality of the land produce. These benefits would be conditioned according to the differential income obtained by the local or regional agents.

Key words: food system, artificialization, proximity circuits, spatial cooperation, territorial appropriation of income.

33-54 BURRIEL DE ORUETA, Eugenio L. (Universidad de Valencia. Departamento de Geografía)

Los límites del planeamiento urbanístico municipal. El ejemplo valenciano. *Documents d'Anàlisi Geogràfica*, 2009, núm. 54, p. 33-54.

La consulta directa de casi un centenar de planes urbanísticos municipales ha permitido obtener unos indicadores objetivos del incremento de suelo, viviendas y residentes que resultaría de la ejecución de las propuestas urbanísticas de los municipios valencianos. Esta abundante información pone en evidencia la desmesura de la oferta residencial pretendida. Se analiza luego cómo la política territorial autonómica no ha puesto límites efectivos a este crecimiento, sino que además lo ha favorecido. Las consecuencias de estos planes tan expansivos van a ser graves, incluso en el probable supuesto de que la actual crisis paralice o retrase mucho su ejecución. Se concluye que la oferta residencial no se puede seguir determinando exclusivamente por el planeamiento urbanístico municipal, sino dentro de unos límites establecidos en un marco urbanístico supramunicipal, que es competencia autonómica ineludible.

Palabras clave: planeamiento urbanístico municipal, política territorial autonómica, Comunidad Valenciana, insostenibilidad.

Les limites de la croissance urbaine municipale. L'exemple valencien

La consultation directe de presque cent plans urbanistes municipaux, nous a permis d'obtenir des indicateurs objectifs relatifs à la croissance du sol, des logements et

des résidants que supposerait l'exécution des propositions urbanistes des municipalités valencienues; cette abondante information met en évidence la démesure de l'offre résidentielle prétendue. On explique ensuite comment la politique d'aménagement du territoire du gouvernement de la Région de Valencia n'a pas fixé de limites effectives à cette croissance et l'a même favorisée. Les conséquences de ces plans si expansifs vont être graves, même si l'on suppose que la crise actuelle paralysera ou ralentira leur exécution. On en conclut que l'offre résidentielle ne peut continuer à être déterminée exclusivement par les plans municipaux, sinon par des limites établies dans un cadre d'aménagement supramunicipal compétence inéluctable du gouvernement de la Région Autonome.

Mots cle: plans urbanistiques municipaux, politique régionale d'aménagement du territoire, Région Autonome de Valencia, insoutenabilité.

The limits of municipal urban planning: the Valencian example

Having examined almost 100 towns' urban plans objective indicators have been obtained of land, housing and residents which would be the result of the execution of town planning proposals by Valencian town councils. This abundant information proves the excess of intended housing supply. Then an analysis is made of how regional territorial policy has failed to set effective limits to this growth but has instead encouraged it. The consequences of these such expansive plans will be serious, even in the probable case of their lengthy delay or cancellation due to the current recession. In conclusion, the supply of housing cannot continue to be defined exclusively by municipal urban planning, but within limits set in a supra-municipal urbanisation framework, which is an unavoidable competence of the Regional Government.

Key words: town council urban planning, regional territorial policy, Valencia Region, unsustainability.

55-78 **DOMINGO, Andreu** (Universitat Autònoma de Barcelona. Centre d'Estudis Demogràfics); **LEÓN, Pablo** (Universitat Autònoma de Barcelona. Departament de Geografia); **GARCIA, Joan** (Universitat Autònoma de Barcelona. Centre d'Estudis Demogràfics)

El reagrupament familiar a la província de Barcelona, 2004-2006. Trets demogràfics i distribució territorial. *Documents d'Anàlisi Geogràfica*, 2009, núm. 54, p. 55-78.

El reagrupament familiar és un dels fenòmens que desperta més interès en l'estudi de les migracions internacionals. En primer lloc, perquè, amb el temps, els corrents migratoris que es deriven del reagrupament familiar tendeixen a adquirir més protagonisme, tant que, de vegades, el volum que acapara acaba superant uns altres fluxos. D'altra banda, el reagrupament familiar canvia substancialment l'estructura demogràfica de la població de nacionalitat estrangera resident, i aquest canvi genera necessitats noves i demandes específiques. L'interès sobre aquest fenomen a l'Estat espanyol contrasta, això no obstant, amb la manca de dades disponibles sobre les característiques sociodemogràfiques, tant dels reagrupadors com dels reagrupats. En aquest article, s'hi fa, per primer cop, una anàlisi exhaustiva de les característiques demogràfiques i de la distribució territorial de les persones involucrades en els permisos de reagrupació familiar concedits entre 2004 i 2006 a la província de Barcelona.

Paraules clau: demografia, reagrupació familiar, població estrangera, província de Barcelona.

Le regroupement familial en province de Barcelone, 2004-2006. Traits démographiques et distribution territoriale

Le regroupement familial est un des phénomènes qui attirent le plus d'attention dans l'étude des migrations internationales. D'abord, parce que les courants migratoires qui dérivent au regroupement familial sont en train d'augmenter, jusqu'au point de représenter parfois la partie la plus importante des flux d'immigration internationale. D'autre part, parce que les effets du regroupement sur la structure démographique de la population étrangère sont notoires, et que cette nouvelle structure entraîne des nouvelles demandes. L'intérêt versé sur ce phénomène en Espagne doit cependant faire face au manque de données statistiques sur les caractéristiques sociodémographiques des acteurs du regroupement, c'est-à-dire ceux qui regroupent et ceux qui sont regroupés. Cet article présente une analyse exhaustive des caractéristiques démographiques et de la distribution territoriale des sujets des permis de regroupement familiale accordés entre 2004 et 2006 à la province de Barcelone.

Mots clé: démographie, regroupement familial, population étrangère, province de Barcelone.

Family reunification at the Barcelona province, 2004-2006: demographic trends and spatial distribution

Family reunification is one of the subjects that arouse more interest while studying international migrations. On the first place, because the migration flows generated by family reunification are becoming even more important outpacing the traditional ones. On the second place, because of the generated demographic change as a consequence of family reunification, at the same time that generates new specific demands and needs. The interest for this phenomenon in Spain is nevertheless contrasted to the absence of specific databases of the sociodemographic characteristics of the reunified members. This article presents, for the first time, an exhaustive demographic and territorial analysis of the family reunification residence permissions issued at the Barcelona province between 2004 and 2006.

Key words: demography, family reunification, foreign population, Barcelona province.

Estats de la Qüestió i Documentació

- 81-103 **CEBOLLADA I FRONTERA, Àngel; MIRALLES-GUASCH, Carme** (Universitat Autònoma de Barcelona. Departament de Geografia) Una proposta metodològica de delimitació d'àmbits industrials bàsics. El Vallès Occidental com a exemple. *Documents d'Anàlisi Geogràfica*, 2009, núm. 54, p. 81-103.

L'aparició, en les darreres dècades, de polígons industrials en espais suburbans i segregats, en molts casos, de les trames ciutadanes tradicionals ha transformat profundament el paisatge urbà, però aquest nou model territorial no ha anat acompanyat de l'establiment de noves delimitacions espacials que permetin gestionar de manera més eficaç la nova realitat territorial sorgida. Aquest article vol contribuir a debatre la gestió dels polígons industrials amb la proposta de la creació d'uns àmbits industrials bàsics (AIB) que respongui d'una manera més acurada a les noves formes morfològiques i organitzatives que adquireix el territori urbà. La proposta es basa en

l'assaig d'establir AIB al Vallès Occidental com a comarca amb una de les presències de polígons industrials més nombroses de Catalunya.

Paraules clau: polígons industrials, Vallès Occidental, gestió del territori, planificació territorial, àmbits industrials bàsics.

Une proposition méthodologique de délimitation de Domaines Industriels de Base. Le Vallès Occidental comme exemple

Dans plusieurs cas, l'apparition ces dernières décennies de polygones industriels soumis à la ségrégation dans les espaces suburbains des trames urbaines traditionnelles, a profondément transformé le paysage urbain. Cependant, ce nouveau model territorial n'est pas accompagné de l'établissement de nouvelles délimitations spéciales qui permettraient une gestion plus efficace de la nouvelle réalité territoriale émergente. Cet article veut contribuer au débat sur la gestion des polygones industriels en proposant la création d'un domaine industriel basique (*àmbits industrials bàsics*) qui répondrait plus précisément aux nouvelles formes morphologiques et organisationnelles que prend le territoire urbain. La proposition est basée sur l'établissement d'AIB en Vallès Occidental territoire marqué par la présence des plus nombreux polygones industriels de la Catalogne.

Mots clé: polygones industriels, Vallès Occidental, gestion du territoire, planification territoriale, domaines industriels basiques (AIB).

A methodological proposal of delimitation of Basic Industrial Areas. The Vallès Occidental as example

In recent decades, the appearance of industrial estates in suburban areas, mainly separate from traditional urban stretches, has completely transformed urban landscapes. But, this new territorial model has not been accompanied by setting up new spatial boundaries which would allow for more efficient management or this new emerging territorial reality. This article attempts to contribute to the debate on managing industrial estates by proposing the establishment of basic industrial areas (BIA) that correspond more accurately to the new morphological and organisational forms which urban territory is taking on. The proposal is based on the attempt to establish BIAs in Vallès Occidental, being the region with one of the highest number of industrial estates in Catalonia.

Key words: industrial estates, Vallès Occidental, territorial management, territorial planning, basic industrial areas.

105-114 Resenyes

Kim, Yeong-Hyun; Short, John Rennie. *Cities and economies* (Antònia Casellas)

Robbins, Paul. *Lawn people. How grasses, weeds and chemicals make us who we are* (David Saurí)

Nogué, Joan (ed.). *La construcció social del paisaje* (Stephanie Wilbrand)

Canigiani, Franca. *Ambiente e paesaggio. Idee per i corsi di geografia e discipline ambientali* (Sirio Modugno)